

Villa Doris, Zeedijk 117, Middelkerke

Op 20 augustus j.l. nam de minister van de Nederlandse Gemeenschap, mevrouw Rika De Backer, de beslissing om Villa Doris op de voorontwerplijst te plaatsen van voor bescherming vatbare monumenten.

Deze unieke villa is een ontwerp van de Brusselse architecten Albert en Alexis Dumont en dateert van 1898/1899. Deze beide architecten (vader en zoon) hebben rond de eeuwwisseling veel goed werk uitgevoerd aan onze kust. Bovendien gebouwen hebben ze ook op het vlak van stedenbouw goede realisaties geleverd (vooral in De Panne).

De voorgevel is volledig in blauwe hardsteen opgetrokken, uiterst verfijnd in neorococostijl. Het bovenste gedeelte van de gevel verwijst eerder naar een neo-renaïssancestijl.

De gevelvlakken zijn sierlijk bewerkt met spiegels, cartouches met zeemotieven, sluitstenen en waterlijsten.

De opbouw van de villa is voorts van het klassieke type dat men vroeger veel aantrof aan onze kust. Boven het kelderverdiep (vooral voor het personeel) heeft men aan de voorzijde een ruim terras met prachtige veelkleurige faiënce. Door het aanbrengen van een struikmotief op de faiënce heeft men de indruk dat de ruimte van het terras geen hoeken heeft (zie foto).

Het is een uitzonderlijk geval dat een eigenaar van een villa op de zeedijk (hier mej. Alice Bara) zelf een bescherming heeft aangevraagd. Mej. Alice Bara komt reeds van vóór 1914 naar Middelkerke op vakantie. Zij heeft de evolutie van onze kust volledig meegemaakt en ook moeten aanvaarden dat haar villa nu verdrongen zit tussen twee appartementsgebouwen. De eigenares ziet deze bescherming door de overheid als een overwinning op de druk van de promotors en tevens als een verrijking van ons cultureel erfgoed.

Natuurlijk kan men zich afvragen of het wel zinvol is (zelfs al bezit het gebouw een cultuur-historische waarde) in zulke slechte stedenbouwkundige omstandigheden over te gaan tot een bescherming. Sommige mensen zien deze villa nog steeds als een storend element, omdat de bouwhoogte niet gelijk is met die van de appartementsgebouwen daar rond ...

Persoonlijk sta ik als lid van de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen van onze Provincie volledig achter deze bescherming. Ten eerste omdat ze door de eigenares zelf aangevraagd werd, maar vooral omdat het gebouw een visueel bewijs is van wat de toeristische evolutie was aan onze kust. Het gebouw is een prachtig voorbeeld van de eerste fase, het toerisme van een elite. Vanaf 1955 krijgt men de tweede fase, de periode van het zogezegde "sociaal" toerisme. Daar men de tweede fase heeft uitgebouwd op dezelfde plaats van de eerste fase moesten bijna alle vroegere villa's geloven aan een onbegrensde vernielzucht.

Bij het bestuderen van de Zeedijk te Middelkerke vóór 1914, dan moet men vaststellen dat Villa Doris een van de mooiste was. Het is dan wel zeer positief dat deze villa als een van de laatste is overgebleven.

Bij de overgang van die twee fazen heeft men bij gebrek van een stedenbouwkundig beleid enorme fouten begaan en dit vooral op gebied van schaalverwarring. Daarom is Villa Doris, met zijn omgeving een zeer goed voorbeeld en zal het voor de toekomst een tastbaar bewijs zijn dat bij de uitbouw van onze kust na de Tweede Wereldoorlog geen enkel vorm van beleid is geweest.

Villa Doris
Zeedijk 117
Middelkerke

Terrashoek met struikmotief
op veelkleurige faience

Sluitsteen aan terras

Deze villa afbreken en weer optrekken in Bokrijk (zoals sommige mensen voorstelden) is totaal verkeerd omdat juist die relatie dan zal wegvallen. Het geheel is een cultuurhistorisch bewijs van ons stedenbouwkundig denken (als men daarvan mag spreken) aan onze kust.

MARC DUBOIS

Assistent Hoger Architectuurinsti-
tuur Sint-Lucas Gent.

Een dokument van het Oostendse stadsmagistraat uit 1592

In het Provinciaal Archief van Utrecht bevindt zich een kopie van een "remonstrantie van burgemeesters en schepenen van Oostende" (1), gericht aan de Staten-Generaal in april 1592.

De heren leden van het toenmalige College van Burgemeester en Schepenen verklaren dat zij tevreden zijn over het beleid van Sir Edward Norrits, gouverneur van de stad Oostende, en "bidden zeer ootmoedelyck" dat hij behouden mag worden als gouverneur van hun stad.

Zij verzoeken dat aan Elizabeth I, koningin van Engeland, zal gevraagd worden opdat het lenen van volk om te arbeiden aan de "fortificatien" nog een jaar zou doorgaan ("ten eynde haere Ma(jesteit) believe de voors(eide) weeckelycke leeninghe noch voordien tyt van een jaer te laten houden in traine ende gecontinueert, tot onderhoudinge alleenlyck van(de) zeevercken bynnen deselve stadt").

Dat hulp zou worden verleend tot het behoud van een "rijshoofd" (2), waaraan de stad veel gelegen is, wordt in het slot aangehaald :

Alsoe dapparent is te geschieden zeker groot inconvenient van een ryshoofd wech te spoelen, waerdeur de zelve stadt in groot dangier zoude moge comen te gevallen, ende alsoe U E. oyck believe met desen tegenwoordigen saisoene ende bequaemheyte van tyde om daer aen te mogen wercken (dewyle tzelve geen wyder uutstel en is admitterende), deselve stadt promptelyck te doen versien ende provideren van negen ofte thien schepen met rys, staken ende garden daer onder begrepen, elck schip van elff off twelff duysent, de staken lanck xi off xii voeten, grepe dicke voorde borste, de pointe om hooge. En op dat die naden eysch vande grooten noot met alder vlyt mochte worden te wege gebracht ende te wercke gestelt, sal U E. oyck believe heurl(ieden) Commis aldaer te belasten weeckelyck te belasten (3) aende ryswerckers de somme van sesse ponden groote.

E. SMISSAERT

- (1) Uitgegeven in de "Kronijk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht", jg. 19, 1863 (Utrecht, 1864), blz. 158-160.
- (2) Hoofd van rijswerk tot bescherming tegen stroom of golfslag.
- (3) Lees : betalen.